

for Rigsdagssamlingens Slutning 1923—24 er blevet bevilget. Den høje Regering maatte jo dog være paa det rene med og har i alt Fald hele Sommeren igennem været paa det rene med, at den paa Arbejdsløshedsomraadet kom til at staa overfor en betydelig Forøgelse i denne og den nærmest kommende Tid. Ikke des mindre oplyste den højtærede Socialminister her forleden Dag, at først om nogen Tid skal man til at gøre det første Spadestik til dette Brobygningsarbejde. Det vidner klart, det taler højt om den Energi, der i denne Sag er udfoldet. Masned Sundbroen skulde snarest paabegyndes. Ved Hjælp af den skulde saa Arbejdsløshedsvanskelighederne i 1922—23 afhjælpes. Hedeopdyrkning skulde finde Sted, Landeveje skulde grundforbedres, anlægges i stor Stil. Der var aldeles ingen Grænse for, hvad der krævedes udført; og den nuværende højtærede Statsminister har sagt: Der er Penge nok, se i Sparekasserne, se i Bankerne, der ligger nok, man behøver blot at gaa hen og tage dem.

Ja, saaledes lød det den Gang med en fuldstændig Forkætring af det, som af den tidligere Regering var foretaget i denne Sag. Det reduceredes til ynkelige Petitesser; vi havde tværtimod snarest søgt at ødelægge den arbejdende Befolkning, at øge dens Vanskeligheder (*Statsministeren* [Stauning]: Hør!). Ja, den højtærede Minister, som mindes tidligere glade Dage, som nu desværre er svundne, siger Hør; men hvad er det, den højtærede Minister har gjort for at hjælpe Arbejderbefolkningen ud over de Vanskeligheder, som den nu er i, og som er af ganske samme Art som de, den var i paa dette Tidspunkt?

Maa jeg i den Forbindelse minde den høje Regering om Omfanget af kommunale Arbejder, som blev sat i Gang for at imødegaa Arbejdsløsheden. Det ærede Medlem Hr. Slebsager har i Forbindelse med den højtærede Socialministers Lovforslag om Bevillinger til Imødegaaelse af Arbejdsløsheden gjort Rede for Omfanget af de offentlige Arbejder, som iværksattes i Perioden fra 1921 til 1924, og som gennem hele denne Periode tyngede overordentlig haardt paa Statskassen, uden at vi dog fandt det muligt — saaledes som den nuværende højtærede Minister for offentlige Arbejder har ment, det var det — at stryge paa Listen over offentlige Arbejder paabegyndte eller i alt Fald bevilgede offentlige Arbejder til et meget stort Beløb, saa vidt jeg erindrer over 30 Mill. Kr. Disse Arbejder, som sattes i Værk af Kommunerne med det Formaal i bekæmpe Arbejdsløsheden i disse Aar,

var overordentlig betydelige, hvorom ogsaa den Bevilling, der findes paa Indenrigsministeriets Budget for overordentlige Udgifter, paa 12 Mill. Kr. til Renteydelse i Anledning af disse Arbejder, bærer et overordentligt tydeligt Vidnesbyrd. Efter Statsregnskabet for Aaret 1920—21 var den aarlige Udgift i Anledning af Rentetilskud til kommunale Arbejder til Modvirkning af Arbejdsløshed ca. 6 Mill. Kr. Nu er det ikke mig muligt med det Materiale, jeg har til Raadighed, at afgøre, hvor meget heraf der er medgaaet direkte til Boligopførelse; men da det viser sig, at der af de 12 Mill. Kr., der nu anvendes til Rentenydelse, er medgaaet ca. 2 Millioner til Forrentning af Byggeforetagerender, tør jeg vel antage, at forholdsvist tilsvarende har været Tilfældet i 1920—21, saaledes at Forrentningsbeløbet til saadanne Arbejder, som direkte tog Sigte paa Arbejdsløshedens Afhjælpning, maa anslaaes til 5 Mill. Kr.

Det vil sige, at kommunale Arbejder til en Sum af mindst 150 Mill. Kr. til Afhjælpning af Arbejdsløsheden allerede paa dette Tidspunkt var iværksat. Og i Loven af 22. December 1923 om Statsstøtte til kommunale Arbejders Iværksættelse for at afhjælpe Arbejdsløsheden forlængede man de hidtil gældende Bestemmelser paa ubestemt Tid og forhøjede Statstilskuddet til 2 pCt. halv-aarlig i 10 Aar, og desuden bemyndigedes Ministeren til at yde Statsgaranti for Laan til Kommuner for et Beløb af indtil 70 Mill. Kr. til Udførelse af saadanne Arbejder. Det var Petitesser den Gang, det var noget, der intet som helst betød, det var værdiløst, men naar den højtærede Socialminister nu kommer og beder om Statsgaranti for kommunale Laan til et Beløb af 8 Mill. Kr., altsaa en Niendedel af det, der den Gang var Tale om, saa lovsynges han i „Social-Demokraten“ som Fædrelandets Frelser.

Efter Statsregnskabet for 1921—22 var Udgiften til Renteydelse til saadanne kommunale Arbejder i dette Aar 8,8 Mill. Kr., det vil sige, at der var en Vækst paa 2,7 Mill. Kr. Altsaa var der efter Loven i Løbet af dette Finansaar udført kommunale Arbejder til Imødegaaelse af Arbejdsløsheden til et Beløb af ca. 60 Mill. Kr.

Regnskabet for 1922—23 viser en samlet Forrentningsudgift for Staten paa 12,2 Mill. Kr. Regner vi nu, saaledes som den højtærede Socialminister gør i Bemærkningerne til det gentagende omtalte Lovforslag, med, at 2 Mill. Kr. heraf angaar Boligopførelse — som jo dog ogsaa i nogen Grad aflaster Arbejdsløsheden —, faar vi for dette Aar, 1922—23, en Vækst i Rentebeløbet paa